



Afwijkingen inrichting, uitrusting en gebruik luchthavens

Luchthavens in Nederland zijn ingericht en uitgerust in overeenstemming met (inter)nationale voorschriften. Dit bevordert het veilig gebruik van de luchthaven. Als de omstandigheden dat vereisen kan van deze voorschriften worden afgeweken wanneer door de Minister van Infrastructuur en Milieu een ontheffing is verleend. In de praktijk wordt deze ontheffing namens de Minister verleend door de Inspectie Leefomgeving en Transport – Luchtvaart (de inspectie). Hier vindt u meer informatie over het afwijken van de voorschriften en de procedures die daaraan zijn verbonden. Hierbij is het volgende van belang:

1. Wettelijk kader
2. Nulsituatie
3. Ontheffingen
4. Proces
5. Meer informatie

1. Wettelijk kader

Op grond van artikel 8a.1 van de Wet luchtvaart kunnen bij regeling van de Minister regels worden gesteld met betrekking tot de aanleg, de inrichting, de uitrusting en het gebruik van luchthavens met het oog op de veiligheid, zie bijlage I. Deze regels zijn vastgelegd in de Regeling veilig gebruik luchthavens en andere terreinen (RVGLT). Wanneer de omstandigheden dat vereisen kan op basis van artikel 8a.1 (lid 2) van deze voorschriften worden afgeweken. De inspectie kan hier ontheffing voor verlenen. Deze ontheffing wordt slechts verleend wanneer als gevolg van bijzondere omstandigheden de regels in redelijkheid geen toepassing kunnen vinden, en de veiligheid van de luchthaven en van het luchthavenluchtverkeer met het verlenen van een ontheffing niet in gevaar worden gebracht. Zie de Wet luchtvaart artikel 8a.1, lid 2 in bijlage I. Een verzoek om ontheffing moet zijn onderbouwd met een risicoanalyse en mitigerende maatregelen. De inspectie kan voorwaarden en/of beperkingen aan de ontheffing verbinden.

2. Nulsituatie

De RVGLT is in werking getreden per 1 november 2009. De luchthavens behoren per 1 november 2009 conform deze voorschriften te zijn aangelegd, ingericht, uitgerust en te worden gebruikt. Op de luchthavens kunnen zich situaties voordoen waarbij in uitzonderlijke gevallen wordt afgeweken van de voorschriften. Door de luchthavens wordt in 2012 een compliance check uitgevoerd. Hierbij worden alle afwijkingen op de luchthaven in kaart gebracht. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de 'compliance verification checklist ICAO Annex 14 Volume I'. Vervolgens worden deze afwijkingen aan de Inspectie voorgelegd, onderbouwd met een risicoanalyse en mitigerende maatregelen. De Inspectie zal vervolgens beoordelen of zij met deze afwijkingen instemt. Vanaf dit moment geldt een nulsituatie.

Het in kaart brengen van de afwijkingen op ICAO Annex 14 is daarnaast onderdeel van de voorbereiding op nieuwe regelgeving met betrekking tot luchthavens vanuit de European Aviation Safety Agency (EASA). Deze regelgeving is nu nog in voorbereiding en zal van kracht worden voor de luchthavens met instrumentprocedures. Wanneer deze regelgeving van kracht wordt vereist EASA een conversie van het certificaat van de betreffende luchthaven. Als onderdeel voor deze conversie zullen de afwijkingen op de dan geldende voorschriften in kaart moeten worden gebracht en geanalyseerd. Deze analyse kan ertoe leiden dat de afwijkingen worden geaccepteerd en geregistreerd wanneer sprake is van een gelijkwaardig veiligheidsniveau of speciale conditie. De resterende afwijkingen worden geregistreerd in een Deviation Acceptance & Action Document (DAAD), al zal er zeer terughoudend worden omgegaan met het toevoegen van een item aan de DAAD. De DAAD wordt te zijner tijd bij het nieuw te verstrekken certificaat gevoegd en is slechts bedoeld om de overgang naar dit certificaat te vereenvoudigen.

3. Ontheffing

Wanneer voor de luchthaven de bestaande afwijkingen in kaart zijn gebracht en de inspectie met deze afwijkingen heeft ingestemd, is sprake van een nulsituatie. De luchthaven heeft hierbij de geaccepteerde afwijkingen geadresseerd in het Veiligheid Management Systeem. Wanneer vanaf dat moment wijzigingen of aanpassingen worden aangebracht of doorgevoerd aan de aanleg, inrichting, uitrusting en het gebruik van de luchthaven moet hierbij worden voldaan aan de voorschriften zoals vastgelegd in de RVGLT. Dit geldt ook voor nieuwe situaties. Wanneer zich hierbij een situatie voordoet waar zal worden afgeweken van de voorschriften, moet de exploitant

van de luchthaven hiervoor een ontheffing aanvragen bij de inspectie. Deze ontheffing dient voor de realisatie te worden aangevraagd en verkregen. Hierbij dient de exploitant minimaal de volgende gegevens te overleggen:

- Onderbouwing waarom niet redelijkerwijs aan de voorschriften kan worden voldaan (alhoewel dit in de praktijk nauwelijks voorkomt moet worden opgemerkt dat financiën géén reden vormen om niet aan de voorschriften te voldoen);
- risicoanalyse / safety assessment waaruit blijkt dat (minimaal) een gelijkwaardig veiligheidsniveau wordt gehaald als wanneer de voorschriften zouden worden toegepast en waaruit blijkt dat de veiligheid van de luchthaven en van het luchthavenluchtverkeer met het verlenen van een ontheffing niet in gevaar worden gebracht;
- verzoek om ontheffing van het betreffende wetsartikel.

De inspectie zal vervolgens het ontheffingsverzoek beoordelen. Wanneer de Inspectie van mening is dat er gegronde redenen zijn om ontheffing te verlenen, er en een gelijkwaardig veiligheidsniveau zal worden gerealiseerd en wordt voldaan aan de voorwaarden zoals gesteld in artikel 8a.1 van de Wet luchtvaart zal zij ontheffing verlenen om af te wijken van de voorschriften, conform het verzoek van de exploitant. De Inspectie kan beperkingen opleggen of voorwaarden aan de ontheffing verbinden wanneer dit noodzakelijk is voor de veiligheid.

4. Proces

Het proces dat wordt gevolgd bij een afwijking van de normering zoals hierboven omschreven en een ontheffingsaanvraag is schematisch weergegeven in bijlage II. De maximale doorlooptijd bedraagt zes weken, tenzij een langere tijdsperiode nodig is om de ontheffingsaanvraag te beoordelen. Dit zal dan ook door de Inspectie worden aangegeven.

5. Meer informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de inspectie:

Inspectie Leefomgeving en Transport, Luchtvaart
Afdeling Vergunningverlening en Afdeling Handhaving Serviceproviders
Postbus 575
2130 AN Hoofddorp
Tel.: (088) 489 0000
E-mail: 'Mail ILT' via www.ilent.nl

Bijlage I Artikel 8a1 Wet Luchtvaart

1. Bij regeling van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat kunnen regels worden gesteld omtrent de aanleg, de inrichting, de uitrusting en het gebruik van luchthavens met het oog op de orde en de veiligheid op die luchthavens. Hierbij kan een onderscheid worden gemaakt tussen categorieën luchthavens en tussen vormen van luchtvaart die gebruik maken van luchthavens.
2. Onze Minister van Verkeer en Waterstaat kan ontheffing verlenen van de regels, bedoeld in het eerste lid. Deze ontheffing wordt slechts verleend indien:
 - a. als gevolg van bijzondere omstandigheden de regels in redelijkheid geen toepassing kunnen vinden, en
 - b. de veiligheid van de luchthaven en van het luchthavenluchtverkeer met het verlenen van een ontheffing niet in gevaar worden gebracht.
3. Aan de ontheffing, bedoeld in het tweede lid, kunnen voorschriften of beperkingen worden verbonden.
4. Bij regeling van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat kunnen regels worden gesteld omtrent het verrichten van grondafhandelingsdiensten op luchthavens.

Bovenstaande is een weergave van de officiële tekst. Inmiddels heet het ministerie: Infrastructuur en Milieu.

Bijlage II Ontheffingsprocedure

STROOMSCHEMA		OMSCHRIJVING
PROCEDURE AFWIJKINGEN INRICHTING, UITRUSTING, GEBRUIK LUCHTHAVENS		
LUCHTHAVEN (EXPLOITANT)	INSPECTIE	
<p>1. Wijziging of nieuwe inrichting, uitrusting of gebruik luchthaven wijkt af van de voorschriften</p> <p>2. Indienen verzoek om ontheffing met bijbehorende documentatie</p> <p>4. Aanleveren aanvullende gegevens</p> <p>7. Uitvoeren wijziging of nieuwe inrichting, uitrusting of gebruik luchthaven conform voorschriften</p> <p>9. Uitvoeren wijziging of nieuwe inrichting, uitrusting of gebruik luchthaven afwijkend van de voorschriften conform ontheffing</p>	<p>3. Aanvraag compleet?</p> <p>5. Onderzoeken ontheffingsaanvraag</p> <p>6. Wordt ontheffing verleend?</p> <p>8. Verlenen ontheffing en definiëren voorwaarden en/of beperkingen.</p>	<p>1. De luchthavenexploitant wijzigt de inrichting, uitrusting of het gebruik van de luchthaven waarbij zal worden afgeweken van de voorschriften, of de luchthaven realiseert een nieuwe inrichting, uitrusting of gebruik waarbij zal worden afgeweken van de voorschriften.</p> <p>2. De luchthaven dient een verzoek in bij de Inspectie voor ontheffing van de betreffende voorschriften. Dit verzoek wordt ingediend, ruim voor de realisatie van de wijziging of nieuwe inrichting, uitrusting of gebruik. Dit ontheffingsverzoek gaat tenminste vergezeld met een onderbouwing waarom niet redelijkerwijs aan de voorschriften kan worden voldaan (financiën vormen hierbij géén reden om niet aan de voorschriften te voldoen) en een risicoanalyse / safety assessment waaruit blijkt dat (minimaal) een gelijkwaardig veiligheidsniveau wordt gehaald als wanneer de voorschriften zouden worden toegepast.</p> <p>3. De Inspectie controleert of alle benodigde gegevens en onderbouwingen zijn aangeleverd.</p> <p>4. Wanneer niet alle documentatie is aangeleverd, levert de luchthavenexploitant alsnog aanvullende gegevens/onderbouwing.</p> <p>5. De Inspectie neemt een ontheffingsverzoek in behandeling wanneer deze vergezeld gaat van alle benodigde documentatie en onderbouwingen. Vervolgens onderzoekt zij of wel of geen ontheffing zal worden verleend. Deze ontheffing wordt slechts verleend wanneer aan de voorwaarden wordt voldaan.</p> <p>6. Wanneer niet aan de voorwaarden wordt voldaan verleent de Inspectie geen ontheffing. Wanneer wel aan de voorwaarden wordt voldaan wordt door de Inspectie wel ontheffing verleend.</p> <p>7. De luchthavenexploitant moet de nieuwe of te wijzigen inrichting, uitrusting of gebruik van de luchthaven uitvoeren conform de voorschriften.</p> <p>8. Wanneer wel aan de voorwaarden wordt voldaan verleent de Inspectie ontheffing van de voorschriften. Aan deze ontheffing kan zij voorwaarden of beperkingen verbinden.</p> <p>9. De luchthaven kan overgaan tot realisatie van een gewijzigde of nieuwe inrichting, uitrusting of gebruik van de luchthaven waarbij conform de ontheffing kan worden afgeweken van de voorschriften.</p>

Colofon

Inspectie Leefomgeving en Transport
ILT/Luchtvaart
Nieuwe Uitleg 1
Postbus 16191
2500 BD Den Haag
T 088 489 00 00

Publicatiedatum: maart 2012

Deze publicatie is te downloaden via
www.ilent.nl